

Saksframlegg

Saksnr:	Utval:	Dato
	Eldrerådet	
011/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	20.03.2017
	Levekårsutvalet	
	Plan- og miljøutvalet	

Sakshandsamar:	Planavdelinga	Frøydis Ones
	Arkivnr.: 17/910	Klassering:

Regional areal og transportplan for Bergensområdet 2017 - 2028 (RATP) - til begrensa høyring

Rådmannen sitt framlegg til vedtak

Formannskapet vedtek uttalen slik den ligg føre i saka.

Saksopplysningar:

Politisk handsaming

Saka skal til uttale i Eldrerådet, og Råd for menneske med nedsett funksjonsevne, Levekårsutvalet, og Plan- og miljøutvalet. Formannskapet vedtek samla uttale frå Lindås kommune.

Bakgrunn

Fylkeskommunen har sendt RATP (regional areal- og transportplan for Bergensområdet 2017 – 2028) på ei begrensa høyring med merknadsfrist 1. april. Dei ber i brev av 17. februar i år spesielt om innspel på om planen er tilstrekkeleg tydeleg på korleis den vil bidra til å nå nasjonale og regionale klima- og miljømål. Dei ber i tillegg om innspel på prinsippet om differensiert arealforvaltning, og om det er viktige omsyn som bør vere gjeldande innanfor dei regionale vekstsonene, og som bør vere inkludert i retningslinene 4.4 til 4.9.

Dokumentet kan lesast på lenka: http://www.hordaland.no/globalassets/for-hfk/plan-og-planarbeid/regionale-planar-under-arbeid/20_2_2017_avgrensa_hoyring.pdf

Ei overordna målsetting for RATP er at Bergensområdet skal vere ein berekraftig og konkurransedyktig vekstregion. Denne målsettinga byggjer m.a. på Parisavtalen som inneber forpliktingar om klimatilpassing og klimagassreduksjon. Hordaland fylkeskommune har vedtatt regional klimaplan med mål om utsleppskutt som er på nivå med dei nasjonale målsettingane.

Hovudpunkta i RATP

- Det skal satsast på regionsenterutvikling, med fortetting innanfor 5 km avstand frå regionsentert. Hovudveksten av bustader og arbeidsplasser bør kome i dette området
- Det skal vere rom for å byggje opp om lokalsentra og eventuelt etablere nye
- Hovudstruktur for kollektivsystemet i Bergensregionen vert definert, der Knarvik representerer ei nordleg grense. Hovuddelen av investeringar i kollektiv skal skje i dette definerte området. Innfartsparkering må lokaliserast inn til desse årene. Kommunar med regionale vekstsoner bør utarbeide strategi for å auke andel sykkel og gange.
- Kommunane skal sørgje for at det er eit heilskapleg bustadtilbod for alle livsfasar og behov, med utgangspunkt i lokal og regional demografisk utvikling. Arbeidet bør knyttast til kommuneplan og bustadprogram.
- Analysar viser at det er tilstrekkeleg arealreservar i gjeldande kommuneplanar til å dekke forventta vekst, men det er ikkje lagt ut nok arealreserver innan dei definerte regionale og lokale vekstområda, og behovet for nye arealreserver må vurderast der.
- Fortetting med kvalitet er viktig for å leggje til rette for leik, opphald, grønne lungar, landskapstrekk, trafikktryggleik, m.m. Kommunen må ta ei aktiv rolle i å definere korleis eit fortettingsområde skal utformast.
- RATP har som mål å bidra til meir føreseieleg tilgjenge på attraktive og gunstig lokaliserte næringsareal i Bergensområdet. Næringsareal har stor påverknad på transport utviklinga, difor bør desse planleggast etter prinsippet «Rett verksemd på rett stad» Det er naudsynt å leggje til rette for vidare vekst i arbeidsplassar, og det er tenleg at kommunane har romslege arealreserver og næringsareal av ulike typar.

Omtale av Lindås kommune i RATP

- Areal- og transport planlegginga i Lindås kommune må leggje til grunn planen med retningsliner
- Vi får ei satsing i sentraene Lindås, Knarvik og Ostereidet
- Knarvik er med i tenkinga om fleirkjerna senterstruktur; der regionsentra og bydelssentra vert meir sjølvforsynte og utvikla med arbeidsplassar og tenester
- Større arbeidsplasskonsentrasjonar bør kome i Knarvik.
- Konsentrasjon av bustadutviklinga må kome i regionsentert.
- I senterutviklinga bør det ikkje vere meir enn 2 km til næraste senter frå større busetnader, men det kan vere trong for å vurdere fleire lokalsentra i m.a. Lindås kommune som støttar opp om hovudstrukturen for kollektivsystemet, eventuelt utnyttar ledig kapasitet i kollektivsystemet i andre område.

- Ein bør leggje til rette for at den største veksten i busette og arbeidsplassar kjem knytt til regionsentra. Fordi det er lite truleg å få høg nok tettleik av busette og funksjonar til at det vil vere hensiktsmessig å spreie utbygginga på mange senter.
- Knarvik er merka av som ei regionalt vekstsoner der hovudveksten av befolkningsutviklinga skal kome. I kommunar som ikkje har regionale vekstsoner kan det med fordel byggjast ut knytt til sentra.
- Knarvik bør leggje til rette for vesentleg vekst nært regionsenteret, og hovuddelen av veksten bør kome innanfor den regionale vekstsona. Resterande vekst bør i hovudsak kome i lokale vekstsoner, men etter prinsippet om differensiert arealforvaltning.
- Den regionale vekstsona i nord omfattar aksene mellom Knarvik og Frekhaug.
- Nye båtruter kan vurderast, her kan det vere mogleg å få til senterutvikling.
- Kommunane med regionale vekstsoner bør utarbeide ein strategi for å auke andelen sykkel og gange
- Fylkeskommunen har fått utarbeidd eit ABC kart for næringsområde, der Knarvik kjem ut som eit C1 område; definert som god tilgjengelegheit for bil og tungtrafikk (inntil 1 km frå overordna veg). Det er store moglegheiter for at nye kontorarbeidsplassar skal kome gjennom fortetting og transformasjon i senterområda. Sidan dette i stor grad vil omfatta areal som ligg i C område, vil det vere behov for nye areal til arealkrevjande verksemd.
- I planarbeidet er det gjennomført ein analyse der det er tatt utgangspunkt i alle område som ligg inntil 2 km frå overordna hovudvegnett. I Lindås kommune viser analysen relativt store areal langs E39 og fv 57 som indikerer at moglegheitene for å dekkje behovet for areal til arealkrevjande verksemd bør vere til stades.

Retningslinjer som grunnlag for motsegn til kommunale arealplanar frå statleg og regionalt forvaltningsnivå

Retningslinjene har følgjande hovudtema:

- Vidare planlegging, kunnskapsgrunnlag og prosess:
 - Medverknad, presisering av medverknad frå grupper som treng spesiell tilrettelegging
 - Kunnskapsgrunnlag og analysar, opplisting av arbeid som må gjennomførast i samband med rullering av arealdelen av kommuneplanen
- Senterstruktur og utbyggingsmønster:
 - Veksten i bustader og arbeidsplassar bør kome i regionale vekstsoner
 - Kommunen må setje krav til arealeffektiv utbygging og krav til rekkefølge i utbygging av arealreservane. Sentrumsnære område bør prioriterast.
 - Utanfor regionale vekstsoner kan ein få utbygging for å oppretthalde gode tettstader og levande lokalsamfunn
 - Vurdere behovet for lokale vekstsoner, dvs areal i gangavstand til kollektivstopp og samstundes er i nærleik til kommunesenter eller lokalsenter definert av kommunane.
 - Nye utbyggingsområde bør utnytte eksisterande sosial og teknisk infrastruktur.
 - Lokale omsyn skal leggjast til grunn for prioritering av byggeområde i vekstsonene.

- Differensiert arealforvaltning:
 - Utbygging kan i regionale vekstsoner bli vektlagt sterkt i forhold til naturmangfald, landskap, landbruk og friluftsliv. Meir detaljerte føringar ligg i retningslinene 4.4 – 4.9.
 - Utanfor regionale vekstsoner skal det takast særleg omsyn til naturmangfald, landskap, landbruk og friluftsliv

- Bustadområde
 - Kommunane bør ha bustadreserve i samsvar med befolkningsprognosar for mellom 12 og 20 år.
 - Kommunane bør leggje til rette for eit variert tilbod av bustader i samsvar med regionale prognosar for hushaldssamansetnad
 - Kommunane bør prioritere kollektivorientert utbygging ved å i hovudsak lokalisere bustader, regionale og lokale vekstsoner og langs eksisterande kollektivtrasear.
 - Nye bustadområde på minst 15 einingar skal ha dokumentert trygg veg til grunnskule og til kollektivstopp
 - Sikre klimatilpassing og kvalitet i bustadområde

- Næringsareal og arbeidsplassar
 - Kommunane bør setje av ei arealreserve i arealdelen av kommuneplanen som dekkjer eit prognosebasert behov for næringsareal i minimum 12 år fram i tid, maksimalt 20 år. Kommunen må ta utgangspunkt i kva type næringsareal dei bør ta ansvar for å dekkje.
 - Prinsipp for lokalisering av tilsettintensive og/eller besøkintensive verksemder
 - Prinsipp for lokalisering av verksemder med allsidig verksemdsgrad
 - Prinsipp for lokalisering av arealkrevjande verksemd
 - Kommunen må stille krav til mobilitetsplan for planlegging av verksemd på over 5000m² og meir enn 50 tilsette.

- Transport
 - Rekkefølgekrav til utbygging av bustad- og næringsareal. Samordna i tid med utbygging av vegsamband, gang- og sykkelveggar, og kollektivtiltak. Planar skal ha rekkefølgekrav dersom transport tilhøva ikkje er tilfredsstillande ut i frå omsyn til trafikktryggleik, tilrettelegging for gang- og sykkel og kollektivtransport.
 - Strategi for å auke andel sykkel og gange i regionale vekstsoner
 - Differensierte parkeringsføresegn i kommuneplanen
 - Utbygging av infrastruktur for sykkel høgt prioritert i regionale vekstsoner
 - Utbygging av infrastruktur for kollektivsystemet vert høgt prioritert innanfor hovudstrukturen av kollektivsystemet

VURDERING

Hordaland fylkeskommune har gjennomført eit krevjande arbeid med regional areal- og transportplan. Fleire av prinsippa og føringane som er innarbeidd i plan for Bergensområdet er lagt til grunn i vedtekne arealplanar i Lindås kommune. I områdeplan for Knarvik sentrum er det lagt til rette for transformasjon og fortetting der også gange og sykkel og er vektlagt. I arealdelen av kommuneplanen vart innspela til planarbeidet vurdert ut frå fleire målsettingar, m.a. nærleik til hovudvegnett. Lindås kommune arbeider saman med private aktørar med områdereguleringsplan for Lonena i Knarvik, og for Ostereidet sentrum. Begge desse planane vil byggje opp om fortetting og vidare utvikling av både regionsenteret Knarvik og lokalsenteret Ostereidet. Lindås kommune byggjer med desse planane opp omkring hovudtenkinga i RATP.

Hovudstrategien i RATP må ikkje hindre at det i desentraliserte område av kommunen vert lagt til rette for ein viss grad av spreidd busetnad, for å oppretthalde ei vedlikehaldsvekst i område som historisk sett har hatt busetnad. Dette handlar mellom anna om lokal og kulturell tilhøyre til mindre stader i kommunen.

For Lindås kommune vil det også vere naturleg å byggje opp om kollektivtrafikken langs fv 57 til Lindås og E39 til Ostereidet. Med tilstrekkeleg busetnad langs desse hovudårene, vil ein på sikt kunne få betre kollektivtilbod.

Framlegg til RATP legg til grunn at arealkrevjande næringar skal leggjast i ytterkanten av Bergensområdet slik at dei meir sentrale områda kan nyttast til transformasjon med føremål bustadutvikling og fleire tilsetteintensive arbeidsplassar. Det kan stillast spørsmål ved om det er hensiktsmessig å leggje store areal i Lindås kommune til arealkrevjande verksemdar som skal tene heile Bergensområdet. Dette kan gje uheldige arealprioriteringar i Lindås kommune, og det kan påverke trafikkbiletet og forureiningssituasjonen langs vegane i kommunen og regionen. Konsekvensane av ei slik tilrettelegging, og berekrafta i ei slik utvikling må analyserast nærare før dette kan leggjast til grunn for den vidare utviklinga i Bergensområdet.

Dei sosiale dimensjonane er lite vektlagt i RATP. Universell utforming og folkehelse er nemnt. Men dei fysiske og arealmessige tilhøva er vektlagt i langt større grad enn sosiale tilhøve. Berekraftig utvikling handlar også om dei sosiale rammene for innbyggjarane i kommunen, og livskvalitet. At utbygging skal vektleggjast tyngre enn omsynet til naturmangfald, landskap, landbruk og friluftsliv i regionsenteret, jf retningslinene til RATP, vil difor kunne få uheldige konsekvensar. I eit berekraftig perspektiv vil det også vere viktig å leggje til rette for at innbyggjarar har gode møteplassar og leikeplassar nær bustaden, og at det er kvalitetar i nærmiljøet som gjer at dei ikkje vil søkje vekk for å utøve til dømes friluftsliv i kvardagen. Desse tilhøva bør presiserast nærare i retningslinene.

Det kan og tenkast at landbruksjord i nærleik av tettbygde strøk kan verte nytta på ein annan måte enn gjennom tradisjonelt jordbruk. Med større konsentrasjonar av menneske kan det også vere aktuelt med med annan bruk av landbruksjord i område opp til regionsenteret. I staden for å byggje ned landbruksjord, vil dette kunne vere kvalitetar på sikt.

Sjølv om det er ynskjeleg å få fleire innbyggjarar busett i regionsenteret, må vi ikkje sjå vekk frå at det er fleire dimensjonar som gjer at dette buområdet med tilgrensande område vert oppfatta som attraktivt, og at kvalitetar i buområdet bidreg til gode oppvekstmiljø, legg grunnlag for fysisk aktivitet og gir livskvalitet gjennom eit livsløp.

På same vis er det viktig at det i lokalsentera vert lagt til rette for utvikling av bustader og næringsaktivitet sjølv om dette kan gje konsekvensar for naturmangfald, landskap, landbruk og friluftsliv. For at eit mindre lokalsenter skal kunne utviklast til bærekraftig samfunn må ein kanskje vektleggje omsynet til utvikling sterkare i ein første fase. Å vektleggje fysiske kvalitetar, som ein kanskje har rikeleg av i omgjevnadene til desse sentraene, framfor utvikling vert difor ikkje heilt riktig. Retningslinene bør nyanserast også for utvikling av lokalsentra.

Retningslinene gir og konkrete føringar for utvikling av bustadområde. Mellom anna skal nye bustadområde ha dokumentert trygg veg til grunnskule og til kollektivstopp (retningsline 5.4). Planar skal ha rekkefølgekrav om transporttilhøva ikkje er tilfredsstillande ut i frå omsyn til trafikktryggleik, tilrettelegging for gang- og sykkel og kollektivtransport. (retningsline 7.1). Desse to er eksempel på retningsliner som er vanskeleg å forhalde seg til. Generelt sett må retningslinene knytast betre til utforming av arealdelen av kommuneplanen, (eller geografisk avgrensa kommunedelplanar). Retningslinene bør ikkje omfatta reguleringsplanar. Dei bør verte innarbeidd i overordna kommunale planar som reguleringsplanar skal byggje vidare på. Dette er viktig for å få føreseielege planprosessar.

.....

Vedlagte saksdokument:

Avgrensa høyring - Regional areal- og transportplan for Bergensområdet	154058	14.03.2017
--	--------	------------

Ikkje vedlagte saksdokument:

Doknr	Type	Dato	Tittel på saksdokumentet
Doknr	Type	Dato	Tittel på journalpost